

POLITICKÉ VEDY / POLITICAL SCIENCES

Časopis pre politológiu, najnovšie dejiny, medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá / Journal for Political Sciences, Modern History, International Relations, security studies

URL časopisu / URL of the journal: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk>

Autor(i) / Author(s): Lizák Peter
Článok / Article: Potrebuje moderný šport vlastnú právnu agendu?
Vydavateľ / Publisher: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov –
UMB Banská Bystrica / Faculty of Political Sciences and International Relations – UMB Banská Bystrica

Odporúčaná forma citácie článku / Recommended form for quotation of the article:

LIZÁK, P. 2013. Potrebuje moderný šport vlastnú právnu agendu? In *Politické vedy*. [online]. Roč. 16, č. 1, 2013. ISSN 1335 – 2741, s. 126 – 30. Dostupné na internete: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk/userfiles/file/1_2013/LIZAK.pdf>.

Poskytnutím svojho príspevku autor(i) súhlasil(i) so zverejnením článku na internetovej stránke časopisu Politické vedy. Vydavateľ získal súhlas autora / autorov s publikovaním a distribúciou príspevku v tlačenej i online verzii. V prípade záujmu publikovať článok alebo jeho časť v online i tlačenej podobe, kontaktujte redakčnú radu časopisu: politicke.vedy@umb.sk.

By submitting their contribution the author(s) agreed with the publication of the article on the online page of the journal. The publisher was given the author's / authors' permission to publish and distribute the contribution both in printed and online form. Regarding the interest to publish the article or its part in online or printed form, please contact the editorial board of the journal: politicke.vedy@umb.sk.

POTREBUJE MODERNÝ ŠPORT VLASTNÚ PRÁVNÚ AGENDU?

Peter Lizák*

GABRIŠ, T.: *Športové právo*. Bratislava: Eurokódex, s.r.o., 2011. 544 strán. ISBN 978-80-89447-52-7.

Autorom recenzovanej knihy je JUDr. **Tomáš Gábriš**, PhD., LL.M absolvent Univerzity Komenského v Bratislave, Trnavskej univerzity v Trnave, Stredoeurópskej univerzity v Budapešti a Tilburskej univerzity v Holandskom kráľovstve. Študoval športové právo pod vedením zakladateľa FIFPro **Rogera Blanpain**a a športového právnika a arbitra Rozhodcovskej komory FIFA **Michele Coluccio**. V súčasnosti zastáva funkciu generálneho sekretára Asociácie profesionálnych futbalistov Slovenska a pôsobí ako odborný asistent na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Zároveň je členom legislatívno-právnej komisie Slovenského futbalového zväzu, členom Vedeckého výboru medzinárodného think-tanku *Sport and Citizenship* so sídlom vo Francúzsku a členom Medzinárodnej asociácie športového práva (IASL) so sídlom v Grécku.

Autorovi sa podarilo obsiahnuť celú problematiku športového práva v jednej knihe a naznačiť potrebu vzniku nového odvetvia práva. Kniha je rozčlenená na desať častí, ktoré pojednávajú o histórii právnej úpravy športu na území SR, vzťahu štátu a športu v SR, popisujú organizáciu športu v SR, hospodársko-právne aspekty športovej činnosti, či zmluvné vzťahy v športe. Kniha venuje nemalú pozornosť aj systému financovania športu u nás a taktiež oblasti reklamy, sponzoringu a vysielacích práv.

V úvode knihy autor menuje odborníkov, ktorí sa od 70.rokov 20.storočia venovali vzťahu športu, štátu a práva na území Slovenskej republiky. Vymedzuje, ktorí autori vyslovene uznávajú športové právo ako samostatné

---

* PhDr. Peter Lizák pôsobí ako interný doktorand na Katedre medzinárodných vzťahov a diplomacie Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Slovenská republika, e-mail: peter.lizak@gmail.com

právne odvetvie. Polemizuje o špecifickosti športovej činnosti a zároveň o športovom práve ako samostatnom odvetví práva. Argumentom proti tejto špecifickosti by malo byť tvrdenie, že ide o prierezovú právnu úpravu športových vzťahov, ktorá je súčasťou tradičných právnych disciplín ako sú občianske právo, obchodné právo, trestné právo a pod. Považuje za potrebné poukázať na potrebu zohľadnenia špecifickosti športu a priznanie akýchsi výnimiek, či osobitnej aplikácie pravidiel daného odvetvia, čo implikuje otázky, či také množstvo špecifik neopravňuje uvažovať o vytvorení samostatného odboru skúmajúceho túto právnu oblasť. Špecifickosť športu je aj jedným z kľúčových hesiel svetového športového hnutia, ktoré zároveň akceptovala aj Európska únia v Bielej knihe o športe a taktiež aj v jednotlivých rozhodnutiach Súdneho dvora Európskej únie. Kniha nám ďalej ponúka prehľad systému prameňov právnej úpravy športu v SR chápaných ako právo aplikovateľné v športe. Triedi ich podľa právnej sily - na vrchole sa nachádza primárne, sekundárne a terciárne právo Európskej únie. V tejto úvodnej všeobecnej časti sa autor venuje aj dejinám športu na území SR, konkrétne chronologickému vývoju štátnych orgánov a organizácií, ktoré riadili a usmerňovali šport a telovýchovu v SR. Všeobecnú časť uzatvára súčasnou právnou a organizačnou úpravou športu v SR.

Druhá časť knihy sa venuje vzťahu štátu a športu na Slovensku. Vymedzuje základný právny a politický rámec tohto vzťahu. Okrem autonómnych športových organizácií v oblasti športu pôsobia aj orgány a organizácie štátu a verejnej správy, ktoré realizujú verejnú politiku vo vzťahu k športu. Základné dva organizačné predpisy týkajúce sa športu v SR, resp. vzťahu štátu a športu, sú Zákon o telesnej kultúre a Zákon o organizácií a podpore športu. Autor hierarchicky usporiadal jednotlivé orgány štátu podľa miery ich kompetencií v oblasti športu. Definuje ako jednotlivé orgány vytvárajú verejnú politiku smerom k športu napr. tvorbou Národných programov rozvoja športu v SR na obdobie rokov 2001 – 2010, alebo vydávaním jednotlivých smerníc. To automaticky vyúsťuje do otázky autonómie športu a športových organizácií, na čo logicky nadväzuje systém financovania športu v SR. Autor definuje zdroje financovania telesnej kultúry zo Zákona o telesnej kultúre č. 228/1997, na všetkých úrovniach verejnej správy. Poukazuje na financovanie športu a telesnej kultúry z hazardných hier, aj keď v skutočnosti ide o financovanie nepriame – cez štátny rozpočet. Druhá časť je zakončená štruktúrou právnej úpravy o bezpečnosti na športových podujatiach, tak v európskom a medzinárodnom práve, ako aj vo vnútroštátnom. Táto otázka je

dôležitá hlavne v dnešnej dobe z dôvodu nárastu agresivity fanúšikov na športových podujatiach.

Celá tretia časť je venovaná organizácii športu v SR a definuje jednotlivé subjekty športového práva, ktoré medzi sebou vstupujú do právnych zväzkov. Konkrétne Zákon č. 300/2008 o organizácii a podpore športu upravuje okrem iných otázok aj problematiku subjektov vystupujúcich v športovej sfére v SR. Jednak ide o orgány verejnej správy (osobitne vládu a ústredné orgány štátnej správy), ale tiež o súkromnoprávne autonómne športové subjekty (zväzy, kluby, zastrešujúce organizácie), pre ktoré tento zákon vytvára legislatívny rámec a podmienky pre ich uznanie za subjekty športového práva v SR. Ponúka nám aj prehľad systému autonómnych športových organizácií v SR, pričom sa zameriava na príklady najdôležitejších a najväčších organizácií a ich vnútornej štruktúry a fungovania. Napríklad Slovenský olympijský a paralympijský výbor, Konfederácia športových zväzov či Slovenské združenie telesnej kultúry. Taktiež sú tu definované aj hlavné fyzické osoby ako tréneri, organizátori, rozhodcovia a delegáti, agenti či samotní športovci, ktoré sú subjektom športového práva v SR.

Verejnoprávnymi aspektmi výkonu športovej činnosti sa autor venuje v štvrtej časti svojej knihy. Znamená to, že jednotlivým subjektom športového práva vyplývajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov (najmä zákonov) rôznorodé povinnosti. Subjekty športového práva sú teda nútené zohľadňovať a rešpektovať povinnosti vyplývajúce z verejnoprávnych predpisov a kogentných ustanovení zákonov, napr. povinnosti súvisiace s pracovným právom, sociálnym zabezpečením, daňové povinnosti, povinnosť viesť účtovníctvo a podobne. Ide o verejnoprávne aspekty výkonu činnosti subjektov športového práva.

Samotným statusom športovcov ako takých sa zaoberá piata časť. Z ich statusu následne vyplývajú základné práva športovcov, pod ktorými rozumieme slobodu pohybu, pohybu za prácou, poskytovanie služieb, slobodne vykonávať športovú činnosť v zahraničí, právo na spravodlivé a primerané pracovné podmienky či ochranu pred bezdôvodným prepustením zo zamestnania.

Vzhľadom na iba mierne intervenčnú politiku Slovenskej republiky vo vzťahu k športu a na existenciu iba rámcovej právnej úpravy vzťahov v športe športové hnutie má zachovanú širokú autonómnu kompetenciu v otázkach úpravy vzájomných vzťahov medzi subjektmi športového práva a to najmä formou zmlúv (s.255). Práve táto agenda tvorí šiestu časť knihy, kde sa rozoberá problematika vzniku, zmien a zániku zmluvných vzťahov, obsah zmluvných vzťahov, zmluvné vzťahy športovcov a klubov, vzťahy medzi klubmi

s dosahom na športovca (prestupy, odstupné, výchovné, hosťovanie, uvoľňovanie za účelom reprezentácie), zmluvné vzťahy s fyzickými osobami a taktiež súdnu prax v oblasti zmluvných vzťahov. V tejto časti knihy autor poukazuje taktiež na fakt, že v športovom hnutí sa väčšinou využívajú inominátne kontrakty, kde zvyčajne záleží iba na dojednaní strán, aké vzájomné práva a povinnosti si navzájom priznajú, samozrejme za predpokladu, že nebudú v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi resp. kogentnými ustanoveniami.

Siedma časť textu knihy pojednáva o činnosti fyzických osôb – športovcov, činnosti športových klubov či národných zväzov a ich vzťahoch k tretím osobám, nakoľko môžu vykazovať viaceré aspekty súvisiace so zárobkovou činnosťou. Hovoríme teda o obchodno-právnych a hospodársko-právnych aspektoch športovej činnosti. Môže pritom ísť o podnikanie podľa obchodného alebo živnostenského zákona. Z jednotlivých zárobkových činností športovcov, športových klubov, zväzov a iných subjektov zúčastnených na športových aktivitách môžeme uviesť najmä transferové zmluvy, obchodovanie s licenciami umožňujúcimi štart v súťaži, predaj vysielacích práv, sponzorské zmluvy, reklama, dary a merchandising. Dôležitou otázkou je aj problematika obmedzenia vlastníctva klubov, ktorého extrémne prípady môžu ohrozovať fair play (poctivosť) súťaže.

Zodpovednostné vzťahy v športe, tak súkromnoprávne ako aj trestnoprávne, rieši ôsma časť tejto knihy. Otázky zodpovednosti za protiprávne konanie v športe sú upravené najmä občianskym (zriedkavo obchodným) a trestným právom.

Deviata časť knihy je venovaná doping. Problematika úpravy doping bola pôvodne výlučne autonómnou záležitosťou športových organizácií a ich športových pravidiel. Až následne bola prevzatá do štátom vynútilných právnych noriem. Je tu vymedzená medzinárodná úprava doping, právna povaha zodpovednosti za doping, sankcie, či implementácia antidopingových opatrení do národnej športovej legislatívy.

Posledná, desiatu časť je zameraná na rozhodovanie sporov v športe (procesné športové právo). Vo všeobecnosti existujú dve základné možnosti riešenia sporov – na riadnych súdoch alebo mimosúdnu cestou (či už ide o autonómne rozhodovacie orgány, športové rozhodcovské súdy alebo iné formálne rozhodcovské orgány). Pričom úloha súdov je pri riešení športových sporov len nepatrná. Ako príklad autor uvádza fakt, že iba 0,1% športových sporov v nemeckom futbale bolo predložených vnútroštátnemu súdu.

Športové právo je rodiacou sa právnou disciplínou, vznik ktorej si vynútili spoločenské zmeny. Na ne reaguje napr. aj športová diplomacia (vedný odbor aj pedagogický predmet), ktorá vykazuje osobitosti v porovnaní s inými právnymi odvetviami.

Táto kniha je veľkým prínosom v dobe rodiacej sa novej právnej, ako aj diplomatickej disciplíny na Slovensku. Pre niektoré krajiny sveta nie sú tieto pojmy vôbec cudzie. Autor veľmi prehľadne spojil všetky aspekty športovej činnosti, jej fungovanie a dôsledky, do jedného celku. Celý obsah knihy poukazuje na to, že športové právo zahŕňa prvky verejného aj súkromného práva, čo je príznačné napr. aj pre pracovné právo. Čitateľom prináša zrozumiteľné informácie o pozadí všetkých aktivít jednotlivých športov a jeho fungovaní. Čiže sú tu reflektované viaceré analytické roviny vzťahu športovec – organizácia – právo – štát. Odpoveď na otázku uvedenú v titule recenzie je po prečítaní knihy jednoznačná – áno.